

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Gaius Julius Caesar a druhý triumvirát
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_11_18
Pořadí DUMu v sadě	18
Vedoucí skupiny/sady	Jaromír Baranok
Datum vytvoření	12.1.2013
Jméno autora	Vladimír Macků
E-mail autora	macku@gymjev.cz
Ročník studia	1.ročník
Předmět nebo tematická oblast	Dějepis – Dějiny starověku
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prezentováno na interaktivní tabuli s využitím psaného textu a doplňkových obrázků, které studentům přiblíží zajímavou kapitolu římské historie- životní příběh nejvýznamnější postavy římského starověku G.J.Caesara, dále o druhém triumvirátu a o adoptivním synu Caesara Octavianovi. Inovace: mezipředmětové vztahy dějepis- zeměpis, dějepis – výtvarné umění, využití ICT, mediální technika.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Caesar a druhý triumvirát

- (Schopný dokázal nalézt a vyzdvihnout schopného a předat mu v podstatě žezlo a ten tuto příležitost využil).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

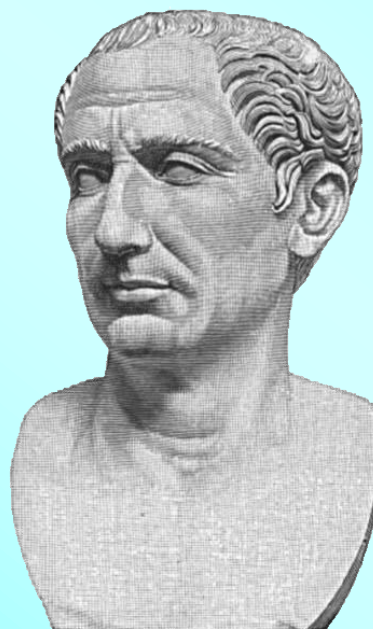

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Gaius Julius Caesar (100 – 44 př.Kr.)

- Ač sám pocházel z patricijské rodiny, svou kariéru založil jako zastánce lidových vrstev.
- Jeho strýcem byl totiž vůdcem populárů Gaius Marius.

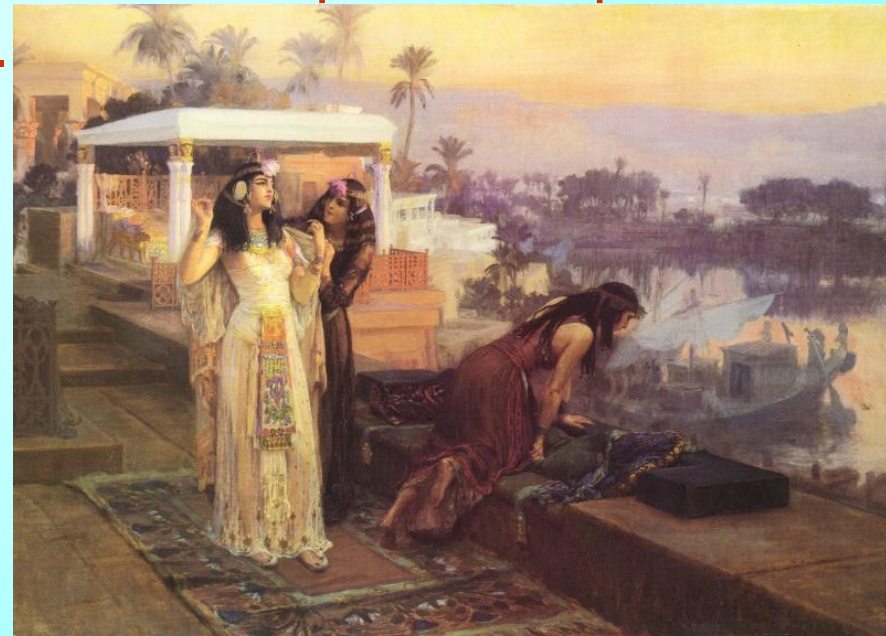

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:HW-caesar.png> [1]

Jeho prvním skvělým politickým krokem bylo, když r.60 př.Kr. smluvil spolek tří proti senátu - triumvirát.

Konec triumvirátu

- Byli tři. M.L.Crassa zabili ve válce proti Parthům v r. 53 př.Kr. Gnaea Pompeia zavraždili v Egyptě na faraonův příkaz roku 48 př.Kr.
- Caesar se při pronásledování Pompeia vylodil v Egyptě, kde dosadil na trůn Kleopatru VII, přičemž podlehl jejímu kouzlu.

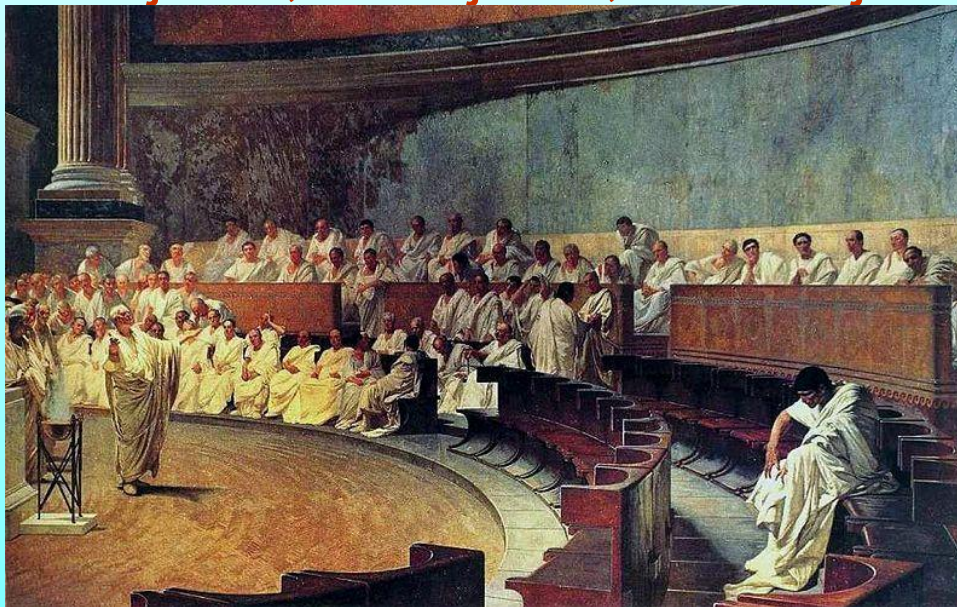

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Frederick_Arthur_Bridgman_-_Cleopatra_on_the_Terraces_of_Philae.JPG [2]

Caesar a Kleopatra spolu strávili devět měsíců, a zasloužili se tak o následníka trůnu na egyptském trůně.

Veni, vidi, vici

- V roce 47 př.Kr. povstal na východě pontský král Farnakés a Caesar se vydal z Egypta na pochod k Černému moři. Došlo k bitvě u města Zely.
- V senátu pak Caesar přednesl nejstručnější zprávu o průběhu a výsledku války, jakou dějiny znají: „Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem.“

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maccari-Cicero.jpg> [3]

Tak vypadal senát za Caesara a senátoři v něm.

Triumfy Caesara v Římě v r. 46 př.Kr

- V jednom roce slavil Caesar čtyři triumfy za vítězství nad Galií, Egyptem, Farnakem a numidským králem Jubou.

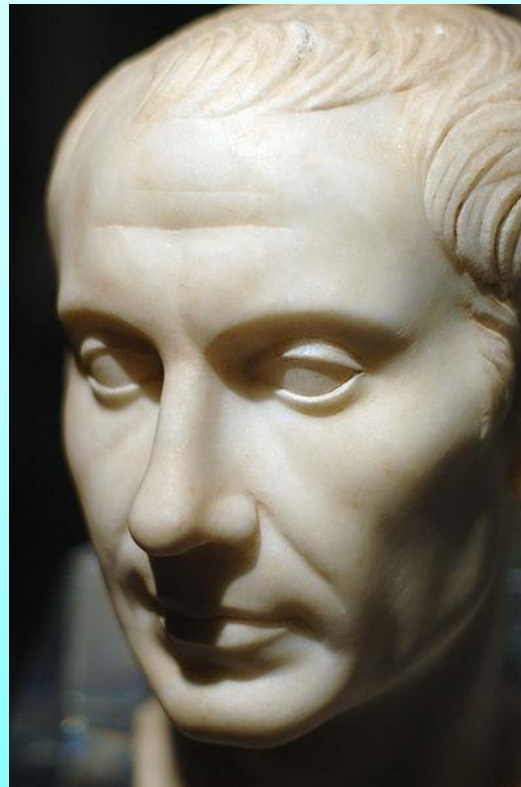

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Triumphs_of_Cesar-Vase-Bearers-Mantegna.jpg [4]

Tyto triumfy slavil jako samovládce, tedy člověk.

Co se stalo na podzim r. 45 už nemělo obdoby

- Toho roku slavil hispánský triumf ale už jako bůh. Senát totiž nařídil jeho sochu postavit mezi sochy božských ochránců Říma.

http://commons.wikipedia.org/wiki/File:Julius_Caesar.jpg [5]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnosti, které si dal udělovat

- Ty jsou vlastně seznamem nejvyšších římských úřadů:
- Už od roku 63 př.Kr. byl nejvyšším knězem (pontifex maximus).
- Od roku r. 49 př.Kr. diktátorem, pak konzulem, pak censorem (prefektem mravů).
Dále byl poctěn tituly „Imperátor“ a „Otec vlasti“ (Pater patriae).
- Caesar se stal skutečným monarchou za dob římské republiky.

Socha Caesara z města Rimini.

<http://commons.wikipedia.org/wiki/File:Rimini083.jpg> [6]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Caesarovo využití pravomocí

- bylo opravdu úplné a všestranné a týkalo se všech vrstev římské společnosti:
- vojáci (hlavní opora na jeho cestě k moci) obdrželi podíl na kořisti, čestné dary, přiděly půdy,
- římská chudina byla zabezpečena trvalým bezplatným rozdělováním obilí ze státních sýpek.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Caesarovo využití pravomocí

- Proti propuštěncům **neměl předsudky a pověřoval je úřady.**
- Obyvatelstvo celé Itálie zrovnoprávnil **s římským.**
- **I jiným městům poskytl širokou samosprávu.**
- Jeho juliánský kalendář **podle egyptského vzoru sloužil v západní a střední Evropě až do 16.století.**

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:JuliusCaesarBronze.jpg> [8]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Změna nastala v roce 45 př.Kr

- Pobouření vzbudila zpráva, že chce hlavní město říše přenést do Alexandrie.
- Korunu tomu nasadil, když jednomu senátorovi nařídil, aby mu v senátě navrhl udělit královský titul. Římští občané by se měli změnit v poddané.
- Stát se tak mělo na tzv. březnové idy roku 44 př.Kr.

Tři dny trvaly přípravy na pohřeb

- Marcus Antonius se postaral o to, že lid chtěl potrestání Caesarových vrahů.
- Po otevření závěti nastal úžas. Caesar určil svým hlavním dědicem a nástupcem vnuka své sestry jistého Octaviana. Asi věděl proč.
- Pohřeb se pak stal holdem Říma velikému Caesarovi. Antonius pak dodal ze svého málo slov. Ale asi mluvil dost dobře. Zapálil takový hněv lidu, že lid s pochodněmi zamířil k domům spiklenců.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marc_Anton_Kopenhagen.JPG [10]

Marcus Antonius byl dalších patnáct let v centru pozornosti Římanů.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Podceňovat druhé se nevyplácí

- Antonius i mluvčí senátu M.T.Cicero Octaviana podcenili. Ten zcela realisticky zhodnotil situaci a počínal si obdivuhodně. To mu bylo devatenáct.
- Vše skončilo dohodou, která do dějin vstoupila jako „druhý triumvirát“ z roku 43 př.Kr.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Statue-Augustus.jpg> [11]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

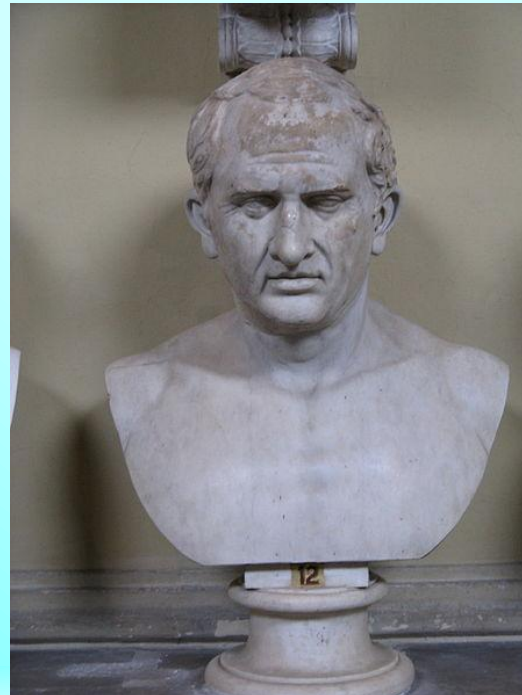

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhý triumvirát

- uzavřeli v té době nejvlivnější muži Říma: Markus Antonius, Octavianus a Lepidus.
- Použili osvědčený prostředek boje s nepřítelem. Sullovy proskripce. Tak přišel o život vynikající řečník, právník a filozof Marcus Tullius Cicero, ale i úhlavní nepřítel Marka Antonia...

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marcus_Tullius_Cicero-Vatican_Museums.jpg [12]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

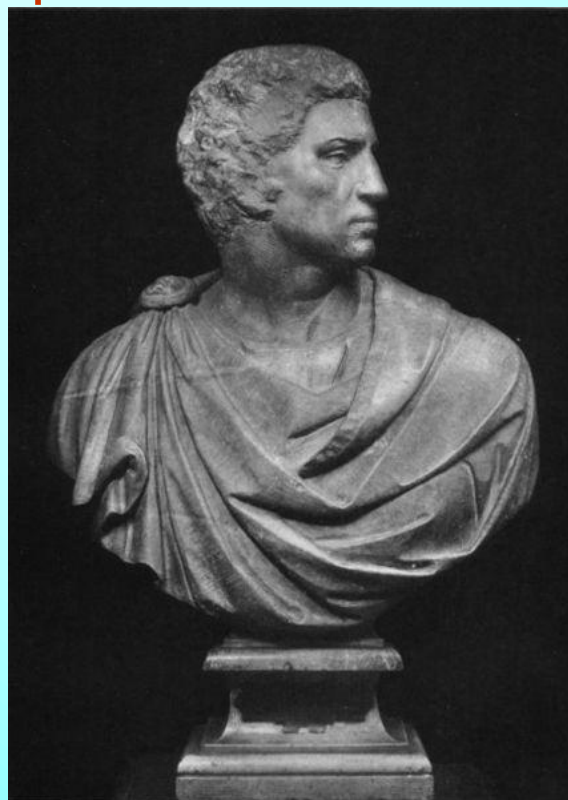

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhý triumvirát

- Když měli triumvirové moc ve svých rukou v Římě a pak v celé Itálii, vydali se za Caesarovými vrahy do Řecka. A u Filipp se sešli a jejich vojsko porazili. Stalo se tak r.42 př.Kr.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Michelangelo_Brutus.jpg?uselang=cs [13]

Věř, ale komu věříš, měř.

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhý triumvirát

- Pak dochází k rozdělení vlivu:
- Octavianus dostal na starost Itálii.
- Lepidus v té době celkem klidnou Afriku.
- Markus Antonius tzv. východní provincie.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marcus_Aemilius_Lepidus_1.jpg [14]

Marcus Aemilius **Lepidus** byl nakonec tím třetím, který se vezl...

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhý triumvirát

- Lepidus se stáhl do ústraní, spokojen s tím, co získal.
- Napětí mezi zbylými triumviry jen vzrůstalo.
- Podobně jako předtím Caesar i Antonius podlehl v Egyptě kouzlu Kleopatry.
- Sblížil se s ní natolik, že ji obdarovával územími, která patřila Římu.

Socha Kleopatry VII. z Ermitáže v Sankt Petersburgu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhý triumvirát

- Octavianus se rozhodl pro Řím nepříjemnou situaci řešit vojensky.
- K rozhodující bitvě došlo na moři roku 31 př.Kr u západního pobřeží Řecka u mysu Aktia. V době, kdy zdaleka nebylo o osudu bitvy rozhodnuto, Kleopatra a Antonius z bitvy uprchli.

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Castro_Battle_of_Actium.jpg [16]

Tak si tuto bitvu představoval Lorenzo A.Castro v r.1672

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhý triumvirát

- Antonius a Kleopatra uprchli do Alexandrie, kde je roku 30 př.Kr. Octavianus oblehl.
- Hodný melodramatu byl závěr celého příběhu: Antonius **spáchal sebevraždu** nalehnutím na meč. Kleopatra se nechala uštknout hadem.

Tak si v době baroka (1635)
představoval smrt Kleopatry Adam
Lenckhardt.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

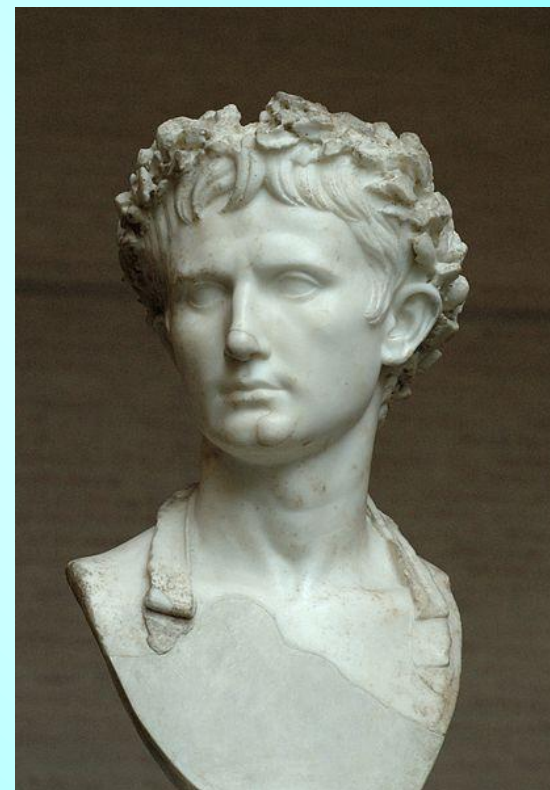
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Adam_Lenckhardt_-_Cleopatra_-_Walters_71416_-_Right.jpg [17]

Druhý triumvirát

- Octavianus ctil i poraženého nepřítele a podle přání Antonia a Kleopatry je dal pohřbít do společné hrobky.
- Egypt prohlásil římskou provincií a ten se stal obilnicí Říma.
- Tím vlastně končí historie římské republiky.
- Roku 29 př.Kr. se Octavianus vrátil s obrovskou kořistí do Říma. Nechal si skromně říkat „první“ mezi senátory – princeps.

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Augustus_Bevalacqua_Glyptothek_Munich_317.jpg [18]

Busta z mnichovské glyptotéky.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Úkoly

- 1. Čím na sebe Caesar poprvé obrátil pozornost ?
- 2. Jak se Caesar octnul v Egyptě ?
- 3. Jak zněla nejstručnější zpráva o průběhu války ?
- 4. Kolik triumfů slavil Caesar v r. 46 př.Kr.?
- 5. Kdy se Caesar ještě za svého života stal bohem ?
- 6. Vyjmenujte hodnosti, které si nechal udělit?
- 7. Co Římany popudilo vůči Caesarovi ?
- 8. Kdy se v Římě slavily březnové idy ?
- 9. Kdo byl neočekávaným nástupcem Caesara ?
- 10. Kdy byl uzavřen druhý triumvirát ?
- 11. Kdo ho tvořil ?
- 12. Kde a kdy bylo poraženo vojsko Caesarových vrahů ?
- 13. Co se opakovalo v Egyptě ?
- 14. Kdy a kde došlo k rozhodujícímu střetnutí ?

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Odpovědi 1

- 1.Když v roce 60 př.Kr. sjednal první triumvirát.
- 2.Při pronásledování Gaea Pompeia po jeho porážce v bitvě u Farsalu.
- 3. Veni, vidi, vici.
- 4. V roce 46 př.Kr slavil Caesar čtyři triumfy.
- 5. Živoucím bohem se stal Caesar v roce 45 př.Kr., když senát nechal umístit jeho sochu mezi sochy božských ochránců Říma.
- 6.Pontifex maximus, diktátor, konzul, cenzor, imperátor, pater patriae.
- 7. Když se rozšířila zpráva, že chce hlavní město přenést do Alexandrie a sobě že chce nechat udělit titul krále.
- 8. 15.března.
- 9. Vnuk jeho sestry Octavianus.
- 10. V roce 43 př.Kr.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Odpovědi 2

- 11. Octavianus, Marcus Antonius a Lepidus
- 12. U Filipp v Řecku v roce 42 př.Kr.
- 13. I Antonius podlehl Kleopatře.
- 14. R. 31př.Kr. v námořní bitvě u mysu Aktia.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje informací

- [1] University of Texas Library Portrait Gallery, licence Public Domain, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hw-caesar.png> , licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [2] Unknown, licence Public Domain, http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Frederick_Arthur_Bridgman_-_Cleopatra_on_the_Terraces_of_Philae.JPG , licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [3] Donarreiskoffer, licence Public Domain, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maccari-Cicero.jpg>, licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [4] Andrea Mantegna, licence Public Domain, http://en.wikipedia.org/wiki/File:Tiumphs_of_Cesar-Vase-Bearers-Mantegna.jpg, licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [5] Euthman, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Julius_Caesar.jpg, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [6] Georges Jansoone, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rimini083.jpg>, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [7] Pe-Jo, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wien-Parlament-J%C3%BAlius_Cesar.jpg, licence PD , (cit. 2012-12-3)
- [8] Mharrsh, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:JuliusCaesarBronze.jpg>, licence CC , (cit. 2012-12-3)
- [9] Vincenzo Camuccini, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cesar-sa_mort.jpg?uselang=cs, licence PD , (cit. 2012-12-3) .
- [10] Diagram Lajard, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marc_Anton_Kopenhagen.JPG, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [11] Till Niermann, licence Creative Commons, <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Statue-Augustus.jpg>, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [12] Yair-haklai, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marcus_Tullius_Cicero-Vatican_Museums.jpg, licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [13] Unknown, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Michelangelo_Brutus.jpg?uselang=cs, licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [14] Paolo Picciati, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marcus_Aemilius_Lepidus_I.jpg, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [15] George Shuklin, licence Creative Commons, http://en.wikipedia.org/wiki/File:%D0%9A%D0%BB%D0%B5%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%B0_VII.jpg, (cit. 2012-12-3)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- [16] Lorenzo A. Castro, licence Public Domain, http://en.wikipedia.org/wiki/File:Castro_Battle_of_Actium.jpg , licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [17] Walters Art Museum, licence Public Domain, http://en.wikipedia.org/wiki/File:Adam_Lenckhardt_-_Cleopatra_-_Walters_71416_-_Right.jpg ,licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [18] Bibi Saint-Pol, licence Public Domain, http://en.wikipedia.org/wiki/File:Augustus_Bevilacqua_Glyptothek_Munich_317.jpg, licence PD, (cit. 2012-12-3)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízeních. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz)